

**Sayın Başkan,
Değerli Meclis Üyeleri,
Kıymetli Basın Mensupları,
Hepinizi saygıyla selamlıyorum.
Meclis toplantımıza hoş geldiniz.**

Değerli Meclis Üyeleri,

19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramımızı 106. yıl dönümünde bir kez daha coşkuyla kutluyoruz. Ulu önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, milli mücadele kahramanlarımızı ve şehitlerimizi minnetle anıyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

Son dönemde ülkemizin gündemi o kadar hızlı değişiyor ki, bu baş döndürücü hız anı anlamamızı zorlaştırıyor. Yoğun bir şekilde mevcut olan olaylara odaklandığımız için, bölgemizde ve dünyada yaşanan ekonomik değişimlere yeterince duyarlı olamıyoruz. Oysaki yılın başından bu yana dünya ekonomisi, beklenmedik sert dalgalanmalar yaşıyor. Bu durumun ülke ekonomimize ve çeşitli sektörlerimize ciddi etkileri olacaktır. Bazı yorumlar, bu etkilerin fırsatlar sunacağına işaret etse de gerçek şu ki karşımızda büyük tehditler ve zorluklar bulunuyor.

Yılbaşından bu yana yaşanan gelişmelerle Çin, en az 600 milyar dolarlık ihracatı için agresif bir şekilde yeni pazarlar arayışına girmiş durumdadır. Sadece bu yeni durum bile küresel ticarete ciddi dalgalanmaları tetikleyecek ve bize de olumsuz yansıyacaktır. Çünkü Çin genellikle ABD yönetiminin kararlarından olumsuz etkilenen ülkelere daha fazla yoğunlaşmaktadır.

Bizler bir taraftan döviz ve maliyet baskısıyla ihracat zorlukları yaşarken Çin'in büyük avantajlarla giriştiği bu yeni rekabet, pazarlarımızı olumsuz etkileyecektir. Diğer taraftan ithalat avantajları da üretim kabiliyetimizi ve kapasitemizi zorlayacaktır.

2025 yılsonu için yapılan küresel tahminler hızla bozulmaktadır. Örneğin enflasyon beklentileri yükselmekte büyüme tahminleri ise düşürülmektedir. Yani 2024 yılına göre daha olumsuz ekonomik senaryolar, uluslararası kurumlar ve analistler tarafından yapılmaya başlanmıştır. Dünya ekonomik iklimindeki diğer bozulmaların ülkemiz, kentimiz ve sektörümüze yansımalarına daha fazla dikkat kesilmeliyiz diye düşünüyorum.

Bizlerle paylaşılmayan konular hakkında senaryolara, kulislere ve asparagaslara harcadığımız enerjiyi, zamanı ve çabayı belirli ölçülerde ekonomik iklimdeki değişimlere ayırmaya başlamalıyız. Çünkü Dünya Ticaret Örgütü'nü ve kurallarını bizim gibi ekonomilere yıllarca en sıkı şekilde dayatan malum ülkeler, konu kendilerine gelince bunların tamamını hiçe sayan keyfi kararlar alıp uygulamaya başlamışlardır. Bu uygulamaların sonuçları şimdiden bizim gibi ülkeleri derinden etkilemektedir. Bu gidişle yeniden tam bir ithalat cenneti olma riskiyle karşı karşıyayız.

Değerli Meclis Üyeleri,

Yılın ilk dört ayındaki ihracat performansımız, biraz önce sizlerle özet olarak paylaştığım konuları teyit eder durumdadır.

Ülkemiz ihracatı yılın ilk dört ayında %4.2 artmıştır. Kentimiz ihracatı ise bunun yarısı kadar yani %2.1 artmıştır. Tarım ve gıda ihracatımız ise ülkemizde binde 3, kentimizde ise %7.7 artmıştır. Yaş meyve sebze ihracatımız ise ülkemizde %3, kentimizde %11 artmıştır. Bu olumlu farkın en önemli sebebi, geçen yıl aynı dönemde ihracatta yaşanan düşüş olmuştur.

Açıklanan son verilerle ticari kredilerde ülkemizdeki %47 kentimizde ise %52'lik artış yaşanmıştır. Tarımsal kredide ise ülkemizde ve kentimizde %47'lik artış yaşanmıştır. Tüm bu rakamlar bildiğiniz gibi yıllıktır. Yani geçen yılın aynı dönemine göre yaşanan değişimdir. TÜİK rakamlarıyla değerlendirdiğimizde yıllık enflasyon rakamlarına yakın olan değişimler, aslında reel kredi büyümesinin olmadığını göstergesidir.

Yılın ilk çeyreği itibariyle protestolu senet tutarında ülkemizde %225'lik artışa karşılık kentimizde %100 artış yaşanırken karşılıksız çekte ülkemizdeki %59'luk artışa karşılık kentimizde % -12'lik azalış olmuştur. Çek ile işlem hacminde ise ülkemizdeki %28'lik artış yaşanırken kentimizde ise ancak %18'lik artış yaşanabilmiştir. Bu durum, kentimizdeki ticari hareketliliğin ülkemiz ortalamasının gerisinde kaldığına işaret etmektedir.

Kapanan şirket sayısında kentimiz %30'luk artışla ülkemiz ortalamasının iki katında olurken kurulan şirket sayısında ise % -3 düşüşle ülkemiz ortalaması olan % -5 düşüşten nispi olarak olumlu ayrılmıştır.

Değerli Meclis Üyeleri,

Geçtiğimiz günlerde 4. Tarım Orman Şurası'nın kararları açıklandı. Tarım şuraları, ülkemizin tarım ve ormancılık politikalarının belirlenmesinde geçmişten bugüne önemli bir rol oynamıştır. Öncelikle, her şura önemli ve gereklidir; emeği geçen herkese teşekkür ediyoruz.

Dördüncü Tarım Şurası, geçmiş şuralara kıyasla kapsamı, dili ve vurguladığı başlıklarla daha derli toplu bir çerçeve sunuyor. Tarımın dijitalleşmesi, iklim krizine karşı dirençli hâle gelmesi, sistem kurma ve sürdürülebilirlik gibi konuların bu kadar net ifade edilmesi olumlu bir gelişme.

Ancak biliyoruz ki geçmişte alınan pek çok karar, uygulama zafiyeti nedeniyle hayata geçirilemedi. Bu açıdan bakıldığında, bu şuradan sadece yeni kararlar değil; bu kararların nasıl uygulanacağına dair somut bir plan, izleme ve raporlama sistemi, sorumluluk dağılımı ve takvimlendirme beklemek en doğal hakkımızdır. Çünkü artık sadece sorunları konuşmak değil, çözüm üreten, veriye dayalı, sürdürülebilir ve katılımcı bir anlayışla geleceği birlikte planlamanın zamanıdır.

Değerli, Arkadaşlar,

Son günlerde hal yasasıyla ilgili değişikliklerin yapılacağı hakkında haberleri basından izliyoruz. Mevcut yasanın işleyişindeki aksaklıkların giderilmesi amacıyla böyle bir çalışmayı önemsiyoruz.

ATB olarak, uzun bir süredir hal mevzuatı kapsamında ve yaş meyve sebze piyasasının daha etkin işleyebilmesi amacıyla çok taraflı çalışmalar yürütüyoruz. Konuyla ilgili tarafların görüşlerini dikkate alarak bir taslak rapor hazırladık. Bu rapor ile hal mevzuatının amaçlarını, kapsamını, işleyişini ve yapılanmasını mevcut durumdan daha iyi bir konuma taşımayı temel hedef edindik.

- Hal sistemindeki piyasanın derinleşmesi ve sağlıklı fiyat oluşumunun sağlanması,
- Veri kayıt sisteminin standardize edilmesi ve tarafların paylaşımına açılması,

- Piyasada işlem gören ürünlerin eşsiz sınıflandırılmalı standartlara kavuşturulması,
- Tedarikten üretime ve ticarete ulaşan değer zincirinin etkileşimli ve entegre hale getirilmesi,

öncelikli hedeflerimiz arasında yer almaktadır.

Bugün öğleden sonra tüm tarafların katılımıyla yapacağımız toplantı ile raporumuzu tamamlayacağız ve ilgili mercilerle paylaşacağız.

Değerli Arkadaşlar,

Hepimizin bildiği gibi Antalya tarımı denince akla ilk olarak örtüaltı üretim ve meyvecilik geliyor. Ancak ilimizin sadece bu alanlarla sınırlı olmadığını da hep birlikte biliyoruz. Elmalı, Korkuteli, Aksu ve Serik gibi ilçelerimizde arpa ve buğday üretimi de önemli bir yer tutuyor.

Son yıllarda iklim değişikliğinin etkilerini artık çok daha yakından hissediyoruz. Özellikle ekim ve hasat dönemlerinde ciddi kaymalar yaşanıyor. Üreticilerimiz, alışık olduğumuz dönemlerden daha geç ekim yapıyor. Normal şartlarda sahil kuşağında bu günlerde başlaması gereken buğday ve arpa hasadı, muhtemelen Haziran başına sarkacak gibi görünüyor. Hububat hasadı öncesi sektörel analiz toplantımızı üyelerimiz ve kurumların katılımıyla dün gerçekleştirdik. Toplantımıza katılan üyelerimize ve kurum temsililerine teşekkür ediyorum

Toptanımızda özetle; kalite ve verim konusunda kent olarak problem yaşamayacağımız ve Antalya için ortalama verim beklentisinin dekara 350 kilogram civarında olacağı tahmin edilmiştir. Bu fırsatla tüm üreticilerimize ve üyelerimize, alın terlerinin karşılığını alacakları bereketli ve bol kazançlı bir sezon diliyorum.

Son olarak, üyelerimiz gerek üretimde gerek hasat sonrası tarımsal işlemlerde kullanılan elektriğin, tarım sektörü üzerinde ciddi bir yük oluşturduğunu ifade etmektedir. Özellikle son dönemlerdeki fiyat artışları ve tarife düzenlemeleriyle, bu yükün yaklaşan yaz aylarında daha da ağırlaşacağı öngörülmektedir.

Bu çerçevede, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na (EPDK) üyelerimiz tarafından iletilen ortak talep; sulamadan depolamaya, paketlemeden aydınlatmaya kadar tüm tarımsal faaliyetleri kapsayan, düşük fiyatlı ve ayrıcalıklı bir elektrik abone grubunun oluşturulmasıdır. Söz konusu uygulamanın hayata geçirilmesi, tarımda üretim maliyetlerinin azaltılmasına ve gıda arz güvenliğine önemli katkı sağlayacaktır.

Saygılarımla,

Ali ÇANDIR
Yönetim Kurulu Başkanı